

У процесі позашкільної освіти, керівник намагається частіше радитись з учнями, які мають відчувати себе господарями свого колективного життя. Педагог заздалегідь продумує питання, виробляє власну точку зору на нього, але учням відразу він цього не відкриває, даючи їм змогу висловити свою думку, свої пропозиції.

До активної участі в кожному масовому заході, в кожному занятті керівник повинен залучати якнайбільшу кількість учнів.

Працює керівник не тільки з усім колективом, а й з кожним учнем, добираючи цікаві та сильні завдання, поступово їх ускладнюючи.

Добре поставлена робота в класі впливає на все життя учнів, і в багатьох випадках визначає його майбутню професію.

В практиці педагога позашкільних навчальних закладів виконують ряд різноманітних функцій, а саме:

Діагностичну - (він визначає "соціальний діагноз", вивчає і реально оцінює особливості діяльності і спілкування особистості, ступінь і спрямованість виховного впливу, особливості сім'ї, гурт ровесників, об'єднань дорослих, позитивних сил, а також джерела негативного впливу на дітей і підлітків);

Організаторську - (педагог відшукує і організовує соціально-значущу творчу діяльність дітей, впливає на плідну організацію їхнього дозвілля, формує справді демократичну і гуманну систему стосунків, взаємної відповідальності і взаємодопомоги);

Прогностичну - (він програмує і прогнозує "індивідуальну траєкторію" розвитку кожної особистості на віддалений період);

Організаційно-комунікативну - (сприяє залученню громадськості населення, вчених, представників культури до виховання дітей, до спільної з ними праці і відпочинку, до ділових контактів, зосереджує інформацію про виховний вплив різних сил, установ, організацій, налагоджує повсякденні контакти між ними і вихованцями, їхніми сім'ями і школою).

Одна із основних стратегій позашкільного виховання - дати дітям такі найсучасніші додаткові знання і вміння: вести діалог, творчо спілкуватися, володіти музичним інструментом, слухати, знати історію рідного краю. А також мати здатність до ризику, бути готовими знаходити потрібну інформацію, критично її оцінювати і використовувати, вміти працювати незалежно від інших, а також у колективі, мати здатність визначати цінність людських індивідуальних відмінностей, поважати себе і оточуючих людей, приваблювати до себе ровесників, не конкурувати, а співпрацювати.

ФОРМУВАННЯ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Монастирська С.С., Хом'як М.О., Стецик Р.Д. (Дрогобич)

Життя висунуло суспільний запит на виховання творчої особистості, здатної, на відміну від людини-виконавця, самостійно мислити, генерувати оригінальні ідеї, приймати сміливі, нестандартні рішення. Але психологи констатують, що випускники шкіл ще не здатні самостійно розв'язувати проблеми, не можуть мислити діалектично, системно, легко переходити від одного виду діяльності до іншого. Їм бракує творчої уяви, ініціативи, винахідливості. Такий стан справ потребує якісно нового підходу до підготовки молоді до життя. Орієнтиром змісту освіти є робота на особистість [1,27].

Великої актуальності в психологічних дослідженнях студентської молоді набуває питання про формування здібностей до наукового мислення - творчого оволодіння фаховими дисциплінами.

Молодість - це вік, коли прагнення до творчості найсильніше: цьому сприяє широта захоплень, інтересів. Психологи встановили, що найбільша кількість галузей людської діяльності стартує у творчому плані саме у вік молодості [2].

Протягом усього психічного розвитку людини виявляються дві взаємопов'язані тенденції. Людина, по-перше, шукає своєї спільності зі світом, свого єднання з ним, і вона тим більше стає особистістю, чим більше вбирає в себе багатство світу. Розвиваючись у колективах, усвідомлюючи інтереси своєї держави і всього людства, вона стає громадянином. Усе краще, всі заслуги цього великого цілого стають її надбанням. По-друге, вона прагне поєднати себе з цим великим спільним не як незначна, невизначна істота, а як неповторна індивідуальність. Вище вираження своєї індивідуалізації людина знаходить у творчій діяльності [3].

Уся практична сфера людської діяльності є вираженням прагнення людини до неповторності. Принцип індивідуалізації лежить в основі творчої діяльності людини і виражає, зрештою, її форму і зміст.

Наукові відкриття - це результат абстрактно логічних операцій над уже відомими посиланнями. Істинно наукове дослідження полягає в тому, щоб за допомогою творчої фантазії побачити явища світу зовсім по-новому, в нових зв'язках і відносинах [2].

Особливо рельєфно роль уяви виступає в експериментальному дослідженні, яке виходить з певної гіпотези. Експериментатор має подумки уявити таку конкретну ситуацію, яка б дала можливість перевірити цю гіпотезу.

Розвитку ініціативи та творчості майбутнього вчителя сприяє пошук нових методів проведення навчальних занять для студентів.

Одним із шляхів активізації навчальної діяльності студентів є використання на лабораторних і практичних заняттях проблемних запитань і ситуаційних задач. Кожне заняття необхідно починати з інформації, що викликає зацікавлення і здивування, а потім відповідно й інтерес. Найважливішою умовою виникнення інтересу є використання в процесі навчання конкретних прикладів, що ілюструють практичне значення біологічних знань.

При цьому важливо, щоб такі приклади не просто повідомлялися викладачем, а самостійно осмислювалися студентами в процесі виконання пізнавальних завдань і задач. У науковій та періодичній літературі публікуються матеріали, що ілюструють ті чи інші біоявища або процеси. Студенти, наводячи ці приклади, самі формулюють до них питання і шукають відповіді на них.

Широко використовуємо на заняттях метод навчальної дискусії, що ґрунтується на висловлюваннях учених, різних гіпотезах, припущеннях. Як засіб отримання нового може бути використане реконструювання можливого ходу думки давнього чи сучасного мислителя. Доцільно пропонувати студентам самостійно придумувати проблемні завдання і намагатися знайти шляхи їх розв'язання.

Для активізації студентів можна використати проблемну лекцію, евристичну бесіду, конференцію, пошукову лабораторну роботу. Для узагальнення і систематизації знань використовуємо такі методи, як розв'язання ситуаційних задач, їх аналіз.

Розмаїтість запропонованих методів робить процес навчання більш творчим, готує студента до активної професійної діяльності. Виховавши особистість, здатну творчо засвоювати знання і застосовувати їх на практиці, ми відродимо інтелектуальний потенціал країни, від якого залежить майбутнє нашої держави.

Література

1. Освітні технології: Навч.-мет. посібник / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М.Любарська та інші. - К.: А.С.К. - 2002. - 255с.
2. Роменець В.А. Психологія творчості. - К.: Либідь, 2001. - 288с.
3. Сисоева С.О. Основи педагогічної творчості вчителя: Навчальний посібник. - К.: ІСДОУ. - 1994. - 112с.